ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého rozšířeného senátu)

11. července 2007 *

Ve věci T-170/06,

Alrosa Company Ltd, se sídlem v Mirny (Rusko), zastoupená R. Subiottem, S. Mobleyem a K. Jonesem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené F. Castillo de la Torrem, A. Whelanem a R. Sauerem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je zrušení rozhodnutí Komise 2006/520/ES konečné ze dne 22. února 2006 v řízení podle článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP (Věc COMP/B-2/38.381 – De Beers) (Úř. věst. L 205, s. 24), kterým se prohlašují za závazné závazky přijaté společností De Beers ukončit své nákupy surových diamantů od společnosti Alrosa s účinkem od roku 2009, po ukončení fáze postupného snižování jejích objemů nákupů v letech 2006 až 2008 a kterým se ukončuje řízení v souladu

* Jednací jazyk: angličtina.

s článkem 9 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205)

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý rozšířený senát),

ve složení H. Legal, předseda, I. Wiszniewska-Białecka, V. Vadapalas, E. Moavero Milanesi a N. Wahl, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 19. dubna 2007,

vydává tento

Rozsudek

Právní a skutkový rámec sporu

1. *Právní rámec*

Nařízení č. 1/2003

1 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, Zvl. vyd. 08/02, s. 205) je použitelné ode dne 1. května 2004.

2 Článek 7 nařízení č. 1/2003 ve svém odstavci 1 stanoví:

„Pokud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články 81 nebo 82 Smlouvy, může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily. Za tím účelem jim může ukládat nápravná opatření z hlediska tržního chování nebo nápravná opatření strukturální, která jsou přiměřená protiprávnímu jednání a nezbytná k tomu, aby bylo toto jednání účinně ukončeno. Strukturální nápravná opatření mohou být uložena pouze tehdy, pokud buď neexistuje stejně účinné nápravné opatření z hlediska tržního chování, nebo pokud by každé takové stejně účinné nápravné opatření z hlediska tržního chování bylo pro dotyčný podnik větší zátěží než strukturální nápravné opatření. Pokud má na tom Komise oprávněný zájem, může rovněž konstatovat, že došlo k protiprávnímu jednání v minulosti.“

3 Podle článku 9 nařízení č. 1/2003:

„1. Pokud Komise zamýšlí přijmout rozhodnutí, které nařizuje ukončení protiprávního jednání, a dotyčné podniky nabídnou Komisi závazky takové povahy, že reagují na její výhrady, může Komise svým rozhodnutím prohlásit tyto nabídky pro dotyčné podniky za závazné. Takové rozhodnutí může být přijato na dobu určitou a musí konstatovat, že pominuly důvody pro zásah Komise.

2. Komise může na žádost nebo z vlastního podnětu znovu zahájit řízení:

a) pokud došlo k podstatné změně některé skutečnosti, na níž bylo rozhodnutí založeno,

b) pokud dotyčné podniky jednají v rozporu se svými závazky nebo

c) pokud bylo rozhodnutí založeno na neúplných, nesprávných nebo zavádějících informacích stran.“

4 Podle článku 27 nařízení č. 1/2003:

„1. Před přijetím rozhodnutí podle článků 7, 8, 23 a čl. 24 odst. 2 poskytne Komise podnikům nebo sdružením podniků, proti nimž je vedeno řízení Komise, příležitost, aby byly slyšeny ve věci, jíž se týká námitka přijatá Komisí. Komise založí svá rozhodnutí pouze na námitkách, ke kterým se mohly dotyčné strany vyjádřit. […]

2. Při řízení musí být plně dodržováno právo dotyčných stran na obhajobu. Musí mít právo nahlížet do spisů Komise, s výhradou oprávněného zájmu podniků na ochraně jejich obchodního tajemství. […]

3. Pokud to Komise považuje za nezbytné, může poskytnout slyšení také jiným fyzickým nebo právnickým osobám. Žádostem o takové slyšení se vyhoví, pokud tyto osoby prokáží dostatečný zájem. […]

4. Pokud Komise zamýšlí přijmout rozhodnutí podle článků 9 nebo 10, zveřejní stručné vylíčení případu a hlavní obsah závazků nebo navrhovaný postup. Zúčastněné třetí strany mohou předložit svá vyjádření ve lhůtě, kterou stanoví ve svém zveřejnění Komise a která nesmí být kratší než jeden měsíc. Při zveřejnění bere Komise v úvahu oprávněný zájem podniků na ochraně jejich obchodního tajemství."

Nařízení č. 773/2004

5 Nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81) bylo přijato na základě článku 33 nařízení č. 1/2003. Vstoupilo v platnost dne 1. května 2004.

6 Článek 10 nařízení č. 773/2004 stanoví zejména:

„1. Komise písemně informuje dotčené strany o námitkách, které proti nim byly vzneseny. Prohlášení o námitkách bude oznámeno každé straně.

2. Při oznámování prohlášení o námitkách stanoví Komise stranám lhůtu, ve které ji mohou písemně informovat o svých stanoviscích. Komise není povinna zohledňovat písemná vyjádření došlá po uplynutí této lhůty.

[…]"

7 Článek 15 odst. 1 nařízení č. 773/2004 stanoví:

„Komise umožní na žádost stranám, kterým určila prohlášení o námitkách, přístup ke spisům. Přístup ke spisům bude poskytnut po oznámení prohlášení o námitkách."

2. *Skutkový základ sporu*

8 Žalobkyně, Alrosa Company Ltd (dále jen „Alrosa") je společností se sídlem v Mirny (Rusko). Je zejména aktivní na světovém trhu produkce a dodávání surových diamantů, na kterém zaujímá druhé místo. Je přítomna hlavně v Rusku. Vyvíjí zde činnosti průzkumu, těžby, stanovení hodnoty a dodávání, jakož i činnost klenotnickou.

9 De Beers SA je společností se sídlem v Lucemburku (Lucembursko). Skupina De Beers, jíž je hlavní holdingovou společností, je rovněž činná na světovém trhu produkce a dodávání surových diamantů, na kterém zaujímá první místo. Je přítomná hlavně v Jižní Africe, Botswaně, Namibii a Tanzanii, jakož i Spojeném království. Vyvíjí zde činnosti průzkumu, těžby, stanovení hodnoty, dodávání, obchodování a výroby, jakož i činnost klenotnickou, a pokrývá tedy celou cestu diamantu ke spotřebiteli.

10 Dne 5. března 2002 Alrosa a De Beers Komisi oznámily dohodu uzavřenou dne 17. prosince 2001 mezi Alrosa a dvěma dceřinými společnostmi skupiny De Beers, City and West East Ltd a De Beers Centenary AG (dále jen „oznámená dohoda"), za účelem získání negativního atestu nebo osvobození na základě nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3).

11 Tato dohoda, která byla uzavřena v rámci dlouhodobého obchodního vztahu společností Alrosa a De Beers, se týkala hlavně dodávání surových diamantů.

12 Byla uzavřena na období pěti let s tím, že začne podle svého článku 12 plynout ode dne, ke kterému Komise smluvním stranám potvrdí, že „neporušuje čl. 81 odst. 1 ES nebo si zaslouží osvobození na základě čl. 81 odst. 3 ES a neporušuje jinak článek 82 ES“.

13 Alrosa se po toto období zavázala prodávat přírodní surové diamanty produkované v Rusku De Beers v částce 800 milionů amerických dolarů (USD) za rok, zatímco De Beers se zavázala, že je od ní koupí, jak to stanovil článek 2.1.1 oznámené dohody. Pro čtvrtý a pátý rok provádění oznámené dohody bylo však Alrosa povoleno snížit tuto částku na 700 milionů USD, jak to stanovil článek 2.1.2 oznámené dohody. Částka 800 milionů USD, stanovená podle cen platných ke dni uzavření oznámené dohody, odpovídala přibližně polovině roční produkce Alrosa a celé její produkci vyvážené mimo Společenství nezávislých států (SNS).

14 Komise dne 14. ledna 2003 zaslala žalobkyni a De Beers oznámení námitek pod značkou COMP/E-3/38.381, ve kterém měla za to, že oznámená dohoda může být protisoutěžní dohodou zakázanou čl. 81 odst. 1 ES, která nemůže být osvobozena na základě čl. 81 odst. 3 ES. Téhož dne zaslala De Beers pod značkou COMP/E-2/38.381 odlišné oznámení námitek, ve kterém měla za to, že dohoda může být zneužitím dominantního postavení zakázaným článkem 82 ES.

15 Žalobkyně a De Beers dne 31. března 2003 zaslaly společné písemné vyjádření Komisi jako odpověď na oznámení námitek vydané ve věci COMP/E-3/38.381.

16 Komise zaslala dne 1. července 2003 žalobkyni a De Beers doplňující oznámení námitek, ve kterém měla za to, že oznámená dohoda může být rovněž protisoutěžní dohodou zakázanou čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru, která nemůže být osvobozena na základě čl. 53 odst. 3 Dohody o EHP. Téhož dne zaslala odlišné doplňující oznámení námitek De Beers, podle kterého mohla být oznámená dohoda rovněž zneužitím dominantního postavení zakázaným článkem 54 Dohody o EHP.

17 Komise dne 7. července 2003 vyslechla ústní vyjádření žalobkyně a De Beers.

18 Žalobkyně dne 12. září 2003 nabídla závazky spočívající v tom, že od šestého roku provádění oznámené dohody postupně sníží množství surových diamantů prodávaných De Beers, a v tom, že od roku 2013 již De Beers nebude surové diamanty prodávat. Žalobkyně později tyto závazky odvolala.

19 Žalobkyně a De Beers dne 14. prosince 2004 společně předložily závazky (dále jen „společné závazky“) s cílem reagovat na výhrady, o kterých je Komise informovala. Tyto společné závazky stanovily postupné snížení prodejů surových diamantů Alrosa společnosti De Beers, jejichž hodnota se měla snížit ze 700 milionů USD v roce 2005 na 275 milionů USD v roce 2010, a jejich následné omezení na této úrovni.

20 Dne 3. června 2005 bylo v *Úředním věstníku Evropské unie* zveřejněno „oznámení […] ve věci COMP/E-2/38.381 – De Beers-Alrosa“ (Úř. věst. C 136, s. 32, dále jen „stručné oznámení“). Komise v něm uvedla, že v průběhu svého šetření dohody s ohledem na články 81 ES, 82 ES, 53 a 54 Dohody EHP obdržela závazky ze strany Alrosa a De Beers (bod 1), dále v něm věc shrnuje (body 3 až 10) a popisuje v něm nabídnuté závazky (body 11 až 15). Rovněž v něm zúčastněné třetí strany vyzvala, aby jí předložily svá vyjádření ve lhůtě jednoho měsíce (body 2 a 17) a uvedla v něm, že s výhradou výsledku tohoto tržního testu zamýšlí přijmout rozhodnutí prohlašující společné závazky za závazné (body 2 a 16).

21 V důsledku tohoto zveřejnění předložilo 21 zúčastněných třetích stran vyjádření Komisi, která o tom informovala Alrosa a De Beers dne 27. října 2005. Komise na této schůzi rovněž strany vyzvala, aby jí před koncem listopadu 2005 předložily nové společné závazky směřující k úplnému ukončení jejich obchodních vztahů od roku 2009.

22 De Beers dne 25. ledna 2006 individuálně předložila závazky (dále jen „individuální závazky De Beers“) s cílem reagovat na výhrady vyjádřené Komisí s ohledem na výsledky tržního testu. Individuální závazky De Beers stanovily postupné snížení prodejů surových diamantů Alrosa De Beers, jejichž hodnota měla být snížena z 600 milionů USD v roce 2006 na 400 milionů USD v roce 2008, jakož i jejich následné ukončení.

23 Komise dne 26. ledna 2006 žalobkyni oznámila část individuálních závazků nabídnutých De Beers a vyzvala ji k předložení jejích vyjádření k nim. Předala jí rovněž kopii nedůvěrných znění vyjádření třetích stran.

24 Poté došlo k výměně názorů mezi žalobkyní a Komisí ohledně určitých aspektů postupu stanoveného článkem 9 nařízení č. 1/2003 a jejich důsledků v projednávaném případě. Jednalo se hlavně o přístup ke spisu, jakož i otázku práva na obhajobu a zejména práva být vyslechnut. Žalobkyně se krom toho ve svém dopise ze dne 6. února 2006 vyjádřila ohledně individuálních závazků nabídnutých De Beers a ohledně vyjádření třetích stran.

25 Komise dne 22. února 2006 přijala rozhodnutí 2006/520/ES v řízení podle článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP (Věc COMP/B-2/38.381 – De Beers) (Úř. věst. L 205, s. 24, dále jen „Rozhodnutí“).

26 Podle znění článku 1 Rozhodnutí „[z]ávazky, jejichž výčet je uveden v příloze, jsou pro De Beers závazné“ a podle znění článku 2 „[ř]ízení zahájené v projednávaném případě je ukončeno“.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

27 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 29. června 2006 podala Alrosa tuto žalobu.

28 Samostatným podáním došlým kanceláři téhož dne navrhla žalobkyně Soudu, aby rozhodl o projednání věci v urychleném řízení podle čl. 76a odst. 1 svého jednacího řádu.

29 Komise dne 16. srpna 2006 předložila svou žalobní odpověď.

30 Rozhodnutím ze dne 14. září 2006 Soud (čtvrtý senát), poté co vyslechl Komisi a s přihlédnutím ke zvláštní naléhavosti a okolnostem věci, vyhověl žádosti žalobkyně o projednání věci v urychleném řízení.

31 Dopisem ze dne 28. září 2006 Soud (čtvrtý senát) Komisi podle článku 49 a článku 64 jednacího řádu nařídil, aby předložila oznámení námitek zaslané dne 14. ledna a 1. července 2003 De Beers na základě článku 82 ES a článku 54 Dohody o EHP. Komise tomuto organizačnímu procesnímu opatření vyhověla ve stanovené lhůtě.

32 Soud rozhodnutím ze dne 9. října 2006, po vyslechnutí účastnic řízení, předal věc čtvrtému rozšířenému senátu podle čl. 14 odst. 1 a čl. 51 odst. 1 jednacího řádu.

33 Řeči a odpovědi účastnic řízení na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání dne 19. dubna 2007.

34 Alrosa navrhuje, aby Soud:

— zrušil Rozhodnutí;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

35 Komise navrhuje, aby Soud:

— zamítl žalobu jako neopodstatněnou;

— uložil Alrosa náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

1. *K přípustnosti*

36 Komise i přes uvedení, že články 82 ES a 54 Dohody o EHP se mohou týkat pouze podniků nacházejících se v dominantním postavení, což není případ Alrosa, a že tedy Alrosa nemůže být považována za účastníka dotčeného řízením, jež vedlo k přijetí Rozhodnutí, ani za adresáta tohoto Rozhodnutí, nezpochybňuje přípustnost žaloby v rozsahu, v němž je založena na skutečnosti, že se napadené Rozhodnutí žalobkyně bezprostředně a osobně dotýká.

37 Vzhledem k tomu, že otázka přípustnosti žaloby je však otázkou veřejného pořádku, je třeba ji zkoumat na základě článku 113 jednacího řádu bez návrhu (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. března 1993, CIRFS a další v. Komise, C-313/90, Recueil, s. I-1125, bod 23).

38 Vzhledem k tomu, že žalobkyně není adresátem Rozhodnutí, je na místě za tímto účelem vymezit, zda se jí toto Rozhodnutí bezprostředně a osobně dotýká ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce ES.

39 V projednávaném případě prohlašuje Rozhodnutí v souladu s čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 za závazné individuální závazky De Beers omezit od roku 2006 do roku 2008 své nákupy u Alrosa na určitou částku surových diamantů a nenakupovat přímo či nepřímo surové diamanty od Alrosa od roku 2009. V rozsahu, ve kterém Rozhodnutí omezuje možnost De Beers zásobit se surovými diamanty od Alrosa, má bezprostřední a osobní účinky na právní situaci posledně uvedené. Žalobkyně je tedy tímto Rozhodnutím bezprostředně dotčena.

40 Žalobkyně je Rozhodnutím dotčena rovněž osobně v rozsahu, ve kterém bylo toto rozhodnutí přijato na konci řízení, kterého se Alrosa rozhodujícím způsobem účastnila, Alrosa výslovně uvádí, směřuje k ukončení obchodního vztahu, který Alrosa dlouhodobě udržuje s De Beers, a může podstatně ovlivnit soutěžní postavení Alrosa na trhu dodávky a produkce surových diamantů (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 31. března 1998, Francie a další v. Komise, C-68/94 a C-30/95, Recueil, s. I-1375, body 54 až 56).

41 Je tedy přípustné, aby žalobkyně zpochybňovala legalitu Rozhodnutí na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES.

2. *K věci samé*

42 Argumentace uvedená žalobkyní na podporu její žaloby se dělí na tři žalobní důvody vycházející zaprvé z porušení práva být vyslechnut, zadruhé z toho, že Rozhodnutí

porušuje ustanovení článku 9 nařízení č. 1/2003, který zakazuje uložit dotyčnému podniku, navíc bez omezení délky trvání, závazky, které dobrovolně nenabídl, konečně zatřetí z nepřiměřenosti závazků prohlášených za závazné, která porušuje článek 9 nařízení č. 1/2003, článek 82 ES, smluvní volnost a zásadu proporcionality.

43 Za okolností věci je namístě nejprve společně přezkoumat druhý a třetí žalobní důvod.

K žalobním důvodům vycházejícím z porušení článku 9 nařízení č. 1/2003, článku 82 ES, smluvní volnosti a zásady proporcionality

Argumenty účastnic řízení

44 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že Rozhodnutí porušuje článek 9 nařízení č. 1/2003 v rozsahu, ve kterém prohlašuje za závazné závazky nabídnuté pouze jediným ze dvou podniků dotčených v projednávaném případě, tedy individuální závazky De Beers, a ve kterém tak činí na dobu neomezenou.

45 První věta článku 9 nařízení č. 1/2003 nabízí Komisi a podniku nebo podnikům dotčeným řízením podle pravidel hospodářské soutěže možnost dospět k vzájemně výhodnému řešení jejich sporu. Z logiky věci vyplývá, že pokud je dotčeno více podniků a společně nabídnou Komisi závazky, může Komise přijmout a prohlásit

za závazné pouze takové závazky, a nikoliv závazky nabídnuté individuálně jedním z nich. Žalobkyně tedy měla být v projednávaném případě považována za dotčený podnik. Komise tedy nemohla prohlásit za závazné individuální závazky De Beers.

46 Druhá věta článku 9 nařízení by krom toho měla být chápána v tom smyslu, že ukládá Komisi, pokud se rozhodne prohlásit závazky za závazné, přijmout za tímto účelem pouze rozhodnutí na dobu určitou. Rozhodnutí však bylo přijato na dobu neurčitou.

47 Žalobkyně rovněž tvrdí, že Rozhodnutí činí absolutně a na potenciálně neomezenou dobu nemožnou jakoukoli dodávku surových diamantů Alrosa De Beers. Tímto porušuje článek 9 nařízení č. 1/2003, článek 82 ES a smluvní volnost.

48 Žalobkyně v tomto ohledu nejprve uplatňuje, že Rozhodnutí je v podstatě stiženo nesprávným právním posouzením v rozsahu, ve kterém se rovná zákazu legálního chování, a to na dobu neurčitou.

49 Zásada otevřeného tržního hospodářství s volnou soutěží, zakotvená v čl. 4 odst. 1 ES a smluvní volnost, zakotvená právem členských států a již uznaná právem Společenství (rozsudek Soudu ze dne 26. října 2000, Bayer v. Komise, T-41/96, Recueil, s. II-3383, bod 180, viz rovněž v tomto smyslu stanovisko generální advokátky Rozès předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 11. října 1983, Schmidt v. Komise, 210/81, Recueil, s. 3045, 3072 a stanovisko generálního advokáta Jacobse předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 26. listopadu 1998, Bronner, C-7/97, Recueil, s. I-7794, bod 56), mají základní význam v právním řádu Společenství.

50 Uplatnění pravidel Společenství hospodářské soutěže by tedy tyto zásady mělo zohledňovat. Zejména článek 82 ES, který se týká specifických zneužívajících chování, nemůže být vykládán jako prohlašující za protiprávní pouhou skutečnost uzavření dohody za účelem prodeje nebo nákupu produktů z jediného důvodu, že jedna ze stran se nachází v dominantním postavení.

51 Rozhodnutí v projednávaném případě však Alrosa a De Beers zbavuje jakékoli volnosti uzavřít dohodu, včetně formy *ad hoc*, pouze z důvodu, že De Beers se nachází v dominantním postavení na trzích navazujících na trh dodávání surových diamantů. Rovná se legalizování bojkotu Alrosa ze strany De Beers od roku 2009. Tato bezprecedentní situace je o to více pozoruhodná, že oznámená dohoda ve své původní podobě pokrývá pouze 50 % roční produkce surových diamantů Alrosa a 10 % světové roční produkce, poté, ve své podobě vycházející ze společných závazků, 18 % roční produkce Alrosa a 3,6 % světové roční produkce.

52 Žalobkyně dále tvrdí, že Rozhodnutí je v podstatě stiženo zjevně nesprávným posouzením v rozsahu, ve kterém výhrady vyjádřené ohledně oznámené dohody nikterak neodůvodňovaly odstranění její smluvní volnosti.

53 Hlavní výhradou Komise vyjádřenou v jejím předběžném posouzení oznámené dohody vzhledem k článku 82 ES a článku 54 Dohody o EHP totiž bylo, že závazek výhradní dodávky uvedený touto dohodou vede k posílení síly De Beers na trhu vyloučením Alrosa z trhu dodávek surových diamantů, a tedy zbavením jiných nakupujících přístupu k významnému zdroji dodávek, kterým byla.

54 V podobném případě bylo v souladu s judikaturou (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. února 1979, Hoffmann-La Roche v. Komise, 85/76, s. 461, bod 89, a Soudu ze dne 23. října 2003, Van den Bergh Foods v. Komise, T-65/98, Recueil, s. II-4653, body 80,

81 a 160), nezbytné provést konkrétní posouzení účinku uzavření trhu spojeného s chováním De Beers. Tento požadavek byl o to naléhavější, že správní orgán a jeho soud se až doposud nikdy nevyjádřily ohledně legality závazku výhradní dodávky zahrnujícího kupujícího v dominantním postavení s ohledem na článek 82 ES.

55 Přitom v projednávaném případě by bylo jednak přiměřené pozměnit oznámenou dohodu v rozsahu dostatečném pro snížení účinku konstatovaného uzavření a jednak neodůvodněné zamezit jakékoli možnosti Alrosa uzavřít smlouvu s De Beers.

56 Žalobkyně má konečně za to, že samotné Rozhodnutí má protisoutěžní účinky. Jednak ji zbavuje přístupu k hlavnímu kupujícímu na trhu, což by mohlo vést k tomu, že bude snížena její produkce z nedostatku jistoty, že nalezne alternativní kupující za obdobné ceny. Krom toho zbavuje De Beers přístupu k produkci Alrosa, což umožní jiným kupujícím mít větší tržní sílu při jejich vyjednávání s Alrosa a uložit umělé ceny.

57 Rozhodnutí rovněž porušuje článek 9 nařízení č. 1/2003, článek 82 ES a zásadu proporcionality.

58 Žalobkyně v tomto ohledu nejprve uvádí, že důsledkem zásady proporcionality zakotvené čl. 5 třetím pododstavcem ES, který stanoví, že činnost Společenství nepřekročí meze toho, co je nezbytné k dosažení cílů smlouvy, je dle Soudního dvora, že legalita zákazu hospodářské činnosti je podřízena podmínce, že zakazující opatření budou přiměřená a nezbytná k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní

úpravou, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi vícero přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nepříznivé následky nesmí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (rozsudky Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, Fedesa a další, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 13, a ze dne 6. dubna 1995, RTE a ITP v. Komise, C-241/91 P a C-242/91 P, Recueil, s. I-743, bod 93).

59 Žalobkyně má dále za to, že tato zásada se uplatní na rozhodnutí, kterými Komise uplatňuje článek 9 nařízení č. 1/2003. Pravomoci svěřené Komisi nařízením č. 1/2003 musí být totiž spojovány s povinností, kterou má, dbát na uplatňování zásad zakotvených v článcích 81 ES a 82 ES. Jejich uplatňování tedy nemůže překročit to, co je nezbytné k zajištění, aby nebyla narušena hospodářská soutěž na vnitřním trhu.

60 V tomto ohledu je lhostejné, že závazky, které byly Komisí prohlášeny za závazné, byly původně nabídnuty dotčenými podniky a že jejich nabídnutí případně překračuje to, co je nezbytné pro dodržení článků 81 ES a 82 ES. Dotčené podniky totiž nabízí závazky pouze za účelem reagovat na výhrady, o kterých byly informovány Komisí. Zůstává tedy nezbytné, aby závazky, které Komise nakonec prohlásila za nutné, odpovídaly výhradám vyjádřeným v rámci jejího předběžného posouzení, aniž by však překročily to, co je přiměřené, nezbytné a nejméně omezující pro zajištění dodržení pravidel Společenství hospodářské soutěže. Dodržování těchto ustanovení je nezbytné přinejmenším tehdy, když jako v projednávaném případě může skutečnost prohlášení závazků za závazné nepříznivě ovlivnit osobu, které se věc týká.

61 Žalobkyně má konečně za to, že Rozhodnutí v projednávaném případě porušuje zásadu proporcionality.

62 Zaprvé Rozhodnutí není nezbytné pro dosažení cíle zákazu zneužití dominantního postavení sledovaného článkem 82 ES. Společné závazky totiž Komisi nabídly snížení podílu roční produkce Alrosa dodávané De Beers z 50 % v roce 2005 na 18 % v roce 2010 a dále, podle cen platných ke dni uzavření oznámené dohody, a ve skutečnosti na ještě nižší pozdější podíl, s ohledem jednak na očekávané zvýšení produkce Alrosa a jednak očekávané zvýšení ceny surového diamantu. Podíl 50 % je přitom obecně považován Komisí za dostačující v její dřívější rozhodovací praxi týkající se dodavatele v dominantním postavení a v projednávaném případě by mnohem menší podíl než toto číslo měl být dostačující.

63 Zadruhé Rozhodnutí způsobuje nepřiměřené nevýhody vzhledem k cíli zachování nenarušené hospodářské soutěže stanovenému článkem 82 ES. Zbavuje totiž Alrosa zcela možnosti uzavřít smlouvu s De Beers, kterou měla dříve. S ohledem na výhrady vyjádřené Komisí, pokud jde o nebezpečí uzavření trhu, však s ohledem na konkrétní význam tohoto nebezpečí postačovalo oznámenou dohodu pozměnit způsobem stanoveným společnými závazky, a tedy omezit podíl roční produkce Alrosa a podíl světové roční produkce dodávané De Beers na 18 % a 3,6 % trhu. Komise však nikterak v Rozhodnutí nevymezila, v čem tato méně omezující možnost, která jí byla dotčenými podniky nabídnuta, nemohla být přijata.

64 Zatřetí nepřiměřenost Rozhodnutí způsobuje zase diskriminaci v neprospěch Alrosa, neboť ostatní prodávající mají nadále možnost dodávat jejich surové diamanty De Beers v množstvích ostatně shodných nebo vyšších v procentech světové roční produkce než 3,6 % podle oznámené dohody, tak jak byla pozměněna společnými závazky.

65 Podle Komise nejsou žalobní důvody uvedené žalobkyní opodstatněné.

66 Nejprve pojem dotyčné podniky uvedený první větou článku 9 nařízení č. 1/2003 se týká, podobně jako pojem dotyčné strany uvedený v jiných ustanoveních uvedeného nařízení, osoby nebo popřípadě osob, vůči které nebo kterým bylo zahájeno řízení, to znamená osob, kterým může být přičtena dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě ve smyslu článků 81 ES a 53 Dohody o EHP, a zneužití dominantního postavení ve smyslu článků 82 ES a 54 Dohody o EHP. V projednávaném případě byla podnikem dotčeným řízením zahájeným na základě ustanovení týkajících se zneužití dominantního postavení pouze De Beers. Pouze De Beers tedy mohla předložit v tomto rámci závazky, které mohly být Komisí prohlášeny za závazné.

67 Krom toho slova uvedená v druhé větě článku 9 nařízení č. 1/2003 mohou být vykládána pouze tak, že Komisi dávají pravomoc, a nikoliv povinnost přijmout rozhodnutí na dobu určitou.

68 Rovněž uplatnila, že Rozhodnutí zaprvé neporušuje smluvní volnost. Především je nesprávné tvrdit, že Rozhodnutí znamená zákaz legálního chování.

69 Smluvní volnost je totiž omezena zákazem protisoutěžních praktik uvedeným v článcích 81 ES a 82 ES. Dohoda v projednávaném případě, nahlížená v kontextu dlouhodobého obchodního vztahu mezi Alrosa a De Beers, se totiž podle předběžného posouzení jevila v rozporu s těmito ustanoveními, stejně jako jiné typy obchodních vztahů, které strany udržovaly v průběhu šetření zahájeného Komisí, jako prodeje *ad hoc* typu „willing buyer/willing seller“. Komise navíc k takovému předběžnému posouzení nedospěla pouze z důvodu dominantního postavení De Beers na navazujících trzích, jak tvrdí žalobkyně, avšak s ohledem na její dominantní postavení na trhu produkce a dodávek surových diamantů, jak je uvedeno v bodech 23 a 24 odůvodnění Rozhodnutí.

70 Rozhodnutí navíc neznamená zaniknutí smluvní volnosti Alrosa. Naopak pouze prohlašuje za závazné individuální závazky De Beers, které tato přijala na základě své vlastní smluvní volnosti, ukončit dohodu vázající ji k Alrosa. Je možné, že Alrosa má zájem nahradit dohodou se svým hlavním konkurentem nebezpečí hospodářské soutěže. Avšak ani zájem, který by případně mohl mít partner podniku v dominantním postavení, svázat se s ním dohodou, ani jiné okolnosti charakteristické pro tohoto partnera, by neměly být podle judikatury zohledněny při uplatňování článku 82 ES (výše uvedený rozsudek Soudního dvora Hoffmann-La Roche v. Komise, body 89 a 91, a rozsudek ze dne 9. listopadu 1983, Michelin v. Komise, 322/81, Recueil, s. 3461, bod 71, rozsudek ze dne 27. dubna 1994, Almelo, C-393/92, Recueil, s. I-1477, bod 44; rozsudek Soudu ze dne 1. dubna 1993, BPB Industries a British Gypsum v. Komise, T-65/89, Recueil, s. II-389, bod 68).

71 Komise má dále za to, že je nesprávné tvrdit, že její výhrady neodůvodňovaly přijetí individuálních závazků nabídnutých De Beers.

72 Komise i přes připuštění, že je obvykle nezbytné učinit konkrétní šetření účinků, které může mít uzavření na hospodářskou soutěž, uvádí, že v projednávaném případě by byla analýza směřující k vymezení, zda De Beers může kupovat určité množství surových diamantů od Alrosa, aniž by způsobila účinky uvedené v jejím předběžném posouzení, a popřípadě jaké je toto množství, velmi složitá. Taková analýza nebyla každopádně užitečná v rozsahu, ve kterém s ohledem na cíl sledovaný článkem 9 nařízení č. 1/2003 mohla Komise oprávněně přijmout v takovém stavu individuální závazky nabídnuté De Beers. Její služby ostatně stranám během správního řízení již oznámily, že může být zamýšleno úplné ukončení obchodního vztahu mezi Alrosa a De Beers.

73 Krom toho, oproti tomu, co tvrdí žalobkyně, výhrady Komise se neomezily na problém vyloučení soutěžitelů nebo uzavření trhu. Vztahovaly se naopak na celý obchodní vztah mezi Alrosa a De Beers s cílem společně regulovat metodami, které

nebyly v souladu s obvyklou hospodářskou soutěží, objem, cenu a sortiment surových diamantů na světovém trhu tak, aby se z trhu odstranil nezávislý dodavatel, posílila dominantní úloha De Beers na trhu a narušilo zachování a rozvoj hospodářské soutěže, jak to vyplývá z bodů 28, 30 a 32 odůvodnění Rozhodnutí.

74 Komise konečně tvrdí, že žalobkyně neopodstatněně tvrdí, že provádění Rozhodnutí má protisoutěžní účinky. Má za to, že argumenty uvedené v tomto ohledu nejsou relevantní v rozsahu, ve kterém nesprávně Alrosa považují za dodavatele De Beers, zatímco ve skutečnosti je jejím soutěžitelem, a nejsou ani přesvědčující z ekonomického hlediska ani podloženy ve zbývající části.

75 Zadruhé Komise tvrdí, že Rozhodnutí neporušuje zásadu proporcionality.

76 V tomto ohledu nejprve uznává použitelnost zásady proporcionality na rozhodnutí, kterými uplatňuje článek 9 nařízení č. 1/2003.

77 V tomto rozsahu je třeba zohlednit zvláštní charakteristiky tohoto ustanovení. Oproti článku 7 nařízení č. 1/2003, který Komisi umožňuje konstatovat existenci protiprávního jednání, nařídit dotyčným stranám, aby jej ukončily, a uložit jim jakékoli nápravné opatření strukturální nebo z hlediska tržního chování, včetně ukončení obchodních vztahů, které jsou v rozporu s pravidly Společenství hospodářské soutěže, článek 9 uvedeného nařízení ji vede, aniž by se vyjádřila k existenci proti-

právního jednání, ke konstatování, že pominuly důvody pro zásah Komise z důvodu, že dotyčné podniky dobrovolně nabídly závazky reagující na její výhrady ohledně hospodářské soutěže.

78 S ohledem na tyto skutečnosti se nemusí rozhodnutí podle článku 9 nařízení č. 1/2003 zakládat na uvedení důvodů, tak jak je vyžadováno pro rozhodnutí podle článku 7 uvedeného nařízení, zejména pokud se jeví obtížné vymezit povahu nebo dosah závazku nezbytného pro napravení výhrad vyjádřených Komisí, například proto, že chování, ohledně kterého orgán vyjádřil výhrady, je nové nebo zvláštní, jako je tomu v projednávaném případě. Krom toho uskutečňování cíle článku 9 nařízení č. 1/2003 by bylo ohroženo, pokud by výsledek přezkumu rozhodnutí na základě tohoto ustanovení závisel na posouzení jiného, hypotetického, rozhodnutí přijatého podle článku 7 téhož nařízení. To by znamenalo, že by Komise stejně musela učinit posouzení jako v případě rozhodnutí podle článku 7 nařízení č. 1/2003, a že by se tedy vzdala části nárůstu účinnosti, kterou se zákonodárce snažil získat článkem 9 tohoto nařízení.

79 Krom toho před přijetím nabídnutých závazků musí Komise ověřit, že dostatečně odpovídají výhradám uvedeným v oblasti hospodářské soutěže. Článek 9 je nástrojem uplatnění v tomto kontextu.

80 Komise uznává, že uplatnění zásady proporcionality jí ukládá odmítnutí zjevně nepřiměřených závazků, avšak dodává, že v rozsahu, ve kterém jsou závazky dotyčnými podniky nabídnuty dobrovolně, je takový případ pravděpodobně výjimečný. Každopádně nemůže být povinna učinit paralelní posouzení za účelem hypotetického rozhodnutí přijatého podle článku 7 nařízení č. 1/2003, v rozsahu, ve kterém by takové paralelní rozhodnutí narušilo samotný cíl článku 9 téhož nařízení, co se týče účinnosti postupů.

81 Dospívá k závěru, že s ohledem na cíl a systematiku článku 9 nařízení č. 1/2003, a aniž by bylo toto ustanovení zbaveno své užitečnosti, by se měl soudní přezkum použitelný na rozhodnutí, které jej provádí, omezit na ověření neexistence zjevného porušení zásady proporcionality a obecněji, neexistence zjevně nesprávného posouzení při složitém hospodářském posouzení směřujícím k vymezení, zda závazky nabídnuté dotyčnými podniky odpovídají výhradám vyjádřeným v rámci předběžného posouzení.

82 Komise dále uplatňuje, že Rozhodnutí v projednávaném případě není nepřiměřené, a zejména neoprávněně neporušuje legitimní obchodní zájmy Alrosa.

83 Zaprvé žalobkyně neopodstatněně tvrdí, že Rozhodnutí překračuje to, co bylo nezbytné, tím, že prohlašuje za závazné individuální závazky nabídnuté De Beers. Je totiž nesprávné tvrdit, že oznámená dohoda vyhrazovala pouze polovinu roční produkce Alrosa pro De Beers, v rozsahu, ve kterém byla druhá polovina každopádně vyhrazena ruskému trhu a ve kterém oznámená dohoda tedy ve svém původním znění pokrývala celou roční produkci určenou světovému trhu, a poté 36 %, pokud by společné závazky byly prohlášeny za závazné. Krom toho by tato procenta neměla být chápána izolovaně, ale v kontextu obchodního vztahu existujícího již přibližně půl století za účelem společného usměrňování produkce a cen. Vzhledem k těmto skutečnostem tak zaprvé Komise vyjádřila výhrady, pokud jde o kontrolu trhu De Beers a nemožnost Alrosa plně jí konkurovat; zadruhé zúčastněné třetí strany potvrdily, že je nezbytné ukončit obchodní vztah existující mezi těmito společnostmi; a zatřetí De Beers jednostranně takové závazky nabídla, a odstranila tak jakékoli možné výhrady. Komise rovněž tvrdí, že zákaz transakcí prostřednictvím otevřených nabídek je odůvodněn ve světle dřívějších praktik Alrosa a De Beers při prodejích *ad hoc* typu „willing buyer/willing seller“. Žalobkyně v každém případě nikterak neprokázala, v čem by méně omezující závazky, jako společné závazky dříve nabídnuté Komisi, mohly postačovat.

84 Zadruhé žalobkyně neopodstatněně tvrdí, že Rozhodnutí jí způsobilo nepřiměřené nevýhody vzhledem k cíli, který byl sledován. Komise totiž náležitě zohlednila její zájmy tím, že jí umožnila předložit vyjádření týkající se individuálních závazků De Beers a tím, že stanovila přechodnou fázi určenou k tomu, aby jí umožnila zavést systém alternativní distribuce. V září 2003 Alrosa krom toho sama Komisi předložila závazky stanovící úplné a definitivní ukončení jejích obchodních vztahů s de Beers. Konečně nemožnost Alrosa uzavřít na konci této přechodné fáze smlouvu s De Beers není definitivní, neboť řízení může být vždy znovu zahájeno na základě čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

85 Zatřetí žalobkyně neopodstatněně uplatňuje, že Rozhodnutí vůči ní zakládá diskriminaci v rozsahu, ve kterém se její postavení vzhledem k De Beers liší od postavení jiných dodavatelů z důvodu jednak jejího postavení hlavního konkurenta tohoto podniku v dominantním postavení a jednak z důvodu obchodního vztahu, který s posledně uvedenou dlouhodobě udržuje.

Závěry Soudu

— K pravomocím svěřeným Komisi článkem 9 nařízení č. 1/2003

86 Ze samotného znění článku 9 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že Komise může rozhodnutím prohlásit závazky nabídnuté dotyčnými podniky za závazné, pokud reagují na výhrady vyjádřené v jejím předběžném posouzení. Vzhledem k tomu, že nabídky předložené podniky nemají samy o sobě závazný právní účinek, právní následky pro podniky má pouze rozhodnutí Komise přijaté na základě článku 9 nařízení č. 1/2003.

87 Vzhledem k tomu, že účinkem tohoto rozhodnutí je ukončení řízení o konstatování a sankcionování porušení pravidel hospodářské soutěže, nemůže být považováno za pouhé přijetí Komisí nabídky volně formulované obchodním partnerem, avšak je závazným opatřením ukončujícím situaci protiprávního jednání nebo potenciálního protiprávního jednání, u jehož příležitosti Komise vykonává všechna práva, která jí svěřují články 81 ES a 82 ES, s výhradou jediné zvláštnosti, že předložení nabídek závazků dotyčnými podniky ji zbavuje nutnosti pokračovat v regulativním řízení uloženém článkem 85 ES, a zejména prokázat protiprávní jednání.

88 Tím, že rozhodnutí přijaté na základě článku 9 nařízení č. 1/2003 prohlašuje dané chování subjektu vůči třetím subjektům za závazné, může nepřímo obsahovat právní účinky *erga omnes*, které by dotyčný podnik nebyl schopen sám o sobě vytvořit; Komise je tedy jeho jediným autorem od okamžiku, kdy dá právní sílu závazkům nabídnutým dotyčným podnikem, a sama tedy za ně nese odpovědnost. Není totiž žádným způsobem povinna zohlednit a *a fortiori* zohlednit jako takové, nabídky závazků, které jí dotyčné podniky předkládají.

89 I když nařízení č. 1/2003 nedefinuje pojem dotyčný podnik, z jeho ustanovení vyplývá, že tato kvalifikace se týká podniků, kterým je přičitatelné dotčené chování, a které mohou být sankcionovány na jeho základě.

90 V řízení zahájeném na základě článku 82 ES je tedy v zásadě dotčen podnik, který se nachází v dominantním postavení a jehož chování může být zneužitím. Pokud by měl převažovat výklad, podle kterého musí být všechny podniky, které mohou být ovlivněny závazky vztahujícími se ke způsobu chování a určenými k ukončení konstatova-

ného nebo zamýšleného zneužití, spojeny s nabídkou závazků jako dotyčné podniky, vyplývala by z toho praktická nemožnost použít článek 9 nařízení č. 1/2003 ve většině situací, kterých se týká článek 82 ES.

91 Pokud jde o dobu platnosti rozhodnutí, které prohlašuje závazky za závazné, je třeba poznamenat, že i když čl. 9 odst. 1 nařízení č 1/2003 stanoví, že takové rozhodnutí může být přijato na dobu neurčitou, nicméně to neukládá. Konečné znění článku 9 nařízení č. 1/2003 se v tomto ohledu odlišuje, jak to Komise správně zdůrazňuje, od znění uvedeného ve fázi návrhu Komise nařízení Rady o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] [COM (2000) 582 konečné], které stanovilo, že takové rozhodnutí „je přijato na dobu určitou" *(neoficiální překlad)*. Žádný zásadní důvod tedy Komisi nezakazuje prohlásit závazky za závazné na dobu neurčitou.

92 Krom toho i když článek 9 nařízení č. 1/2003 neuvádí na rozdíl od jeho čl. 7 odst. 1 zásadu proporcionality, její dodržování je Komisi uloženo, pokud přijímá rozhodnutí na tomto základě. Zásada proporcionality je totiž uznána ustálenou judikaturou jako obecná zásada práva Společenství (výše uvedený rozsudek Fedesa a další, bod 13).

93 Bod 34 odůvodnění nařízení č. 1/2003 ostatně uvádí, že „v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality stanovenými v článku 5 Smlouvy nejde toto nařízení nad rámec toho, co je nezbytné pro dosažení jeho cíle, kterým je umožnit účinné používání pravidel hospodářské soutěže Společenství".

94 Komise uznává ve svých vyjádřeních použitelnost zásady proporcionality na rozhodnutí přijatá podle článku 9 nařízení č. 1/2003. Má nicméně za to, že tato zásada nesmí být stejným způsobem uplatňována v rámci čl. 7 odst. 1 a v rámci čl. 9 odst. 1 uvedeného nařízení.

95 Soud v tomto ohledu zaprvé konstatuje, že cíl čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 je stejný jako cíl sledovaný jeho čl. 9 odst. 1 a odpovídá hlavnímu cíli nařízení č. 1/2003, kterým je zajistit účinné uplatňování pravidel hospodářské soutěže stanovených Smlouvou.

96 Komise má k dosažení tohoto cíle prostor pro uvážení při volbě, kterou jí nabízí nařízení č. 1/2003, buď prohlásit závazky nabídnuté dotyčnými podniky za závazné a přijmout rozhodnutí na základě jeho článku 9 nebo postupovat dle čl. 7 odst. 1 uvedeného nařízení, který vyžaduje konstatování protiprávního jednání.

97 Existence tohoto prostoru pro uvážení, pokud jde o volbu postupu, však nezbavuje Komisi povinnosti dodržovat zásadu proporcionality, pokud se rozhodne prohlásit závazky nabídnuté na základě čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 za závazné.

98 Zadruhé, podle ustálené judikatury v této oblasti zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů Společenství nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou (rozsudek Soudu ze dne 19. června 1997, Air Inter v. Komise, T-260/94, Recueil, s. II-997, bod 144, a výše uvedený rozsudek Van den Bergh Foods v. Komise, bod 201), přičemž se

rozumí, že pokud se nabízí volba mezi vícero přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nepříznivé následky nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. července 1989, Schräder, 265/87, Recueil, s. 2237, bod 21, a ze dne 9. března 2006, Zuid-Hollandse Milieufederatie et Natuur en Milieu, C-174/05, Sb. rozh. s. I-2443, bod 28).

99 Přezkum přiměřenosti opatření je tedy objektivním přezkumem, přičemž přiměřenost a nezbytnost napadeného rozhodnutí musí být posuzovány vzhledem k cíli sledovanému orgánem. Pro rozhodnutí přijatá podle článku 7 nařízení č. 1/2003 je cílem ukončit konstatované protiprávní jednání; pro rozhodnutí přijatá podle článku 9 tohoto nařízení je cílem reagovat na výhrady vyjádřené Komisí v rámci jejího předběžného posouzení, které odůvodňují, aby zamýšlela přijmout rozhodnutí vyžadující ukončení protiprávního jednání.

100 V případě použití čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 musí Komise konstatovat existenci protiprávního jednání, což vyžaduje přesnou definici relevantního trhu a popřípadě zneužití přičteného dotyčnému podniku. Komise v rámci čl. 9 odst. 1 téhož nařízení jistě nemá povinnost formálně prokázat existenci protiprávního jednání, jak je to ostatně uvedeno v bodě 13 odůvodnění nařízení č. 1/2003, avšak musí nicméně prokázat realitu výhrad v oblasti hospodářské soutěže, které odůvodňovaly, že zamýšlí přijmout rozhodnutí na základě článků 81 ES a 82 ES, a které umožňují, aby uložila dotyčnému podniku dodržovat určité závazky, což předpokládá analýzu trhu a identifikaci zamýšleného protiprávního jednání, které jsou méně definitivní než v rámci uplatnění čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003, i když musí být dostačující pro umožnění přezkumu přiměřenosti závazku.

101 Je totiž v rozporu se systematikou nařízení č. 1/2003, aby rozhodnutí, které by mělo být na základě čl. 7 odst. 1 uvedeného nařízení považováno za nepřiměřené ve vztahu ke zjištěnému protiprávnímu jednání, by mohlo být přijato postupem stanoveným v čl. 9 odst. 1 ve formě závazku prohlášeného za závazný z důvodu, že protiprávní jednání nemusí být v tomto rámci formálně prokázáno.

102 Bylo již na základě článku 3 nařízení č. 17 rozhodnuto, že povinnosti uložené podnikům, aby ukončily protiprávní jednání proti právu hospodářské soutěže, nesmí překročit meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného cíle, tedy obnovení legality vzhledem k pravidlům, která byla v projednávaném případě porušena (výše uvedený rozsudek RTE a ITP v. Komise, bod 93). Stejný výklad je nutný, co se týče čl. 7 odst. 1 věty první nařízení č. 1/2003, jehož znění je velmi blízké znění čl. 3 odst. 1 nařízení č. 17.

103 Z toho vyplývá, že Komise může, aniž by překročila pravomoci, které jí jsou uloženy jak pravidly hospodářské soutěže Smlouvy ES, tak nařízením č. 1/2003, přijmout na základě čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení rozhodnutí o absolutním zákazu jakéhokoliv budoucího obchodního vztahu mezi dvěma podniky, pouze pokud je takové rozhodnutí nezbytné pro obnovení stavu existujícího před protiprávním jednáním (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 18. září 1992, Automec v. Komise, T-24/90, Recueil, s. II-2223, body 51 a 52).

104 Žádná relevantní úvaha vycházející z rozdílu mezi článkem 7 a článkem 9 nařízení č. 1/2003 neumožňuje dospět k jinému závěru, co se týče mezí, které jsou uloženy pro možnost Komise vydat závazná opatření na základě čl. 9 odst. 1 uvedeného nařízení.

105 Zatřetí dobrovolnost závazků Komisi rovněž nezbavuje povinnosti dodržovat zásadu proporcionality, neboť závaznými je činí rozhodnutí Komise. Skutečnost, že podnik má z důvodů jemu vlastních za to, že je vhodné v daném okamžiku předložit určité závazky, neznamená, že tyto závazky jsou z tohoto důvodu nezbytné.

106 Pokud jde o dřívější nařízení č. 17, Soudní dvůr ostatně rozhodl, že za určitých okolností mohou být povinnosti, které zakládá závazek účastníkům řízení, považovány za příkazy ukončení protiprávního jednání (rozsudek Soudního dvora ze dne 31. března 1993, Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85, C-125/85 až C-129/85, Recueil, s. I-1307, bod 181). Soudní dvůr totiž rozhodl, že přijetím takového závazku se dotyčné podniky omezují z důvodů, které jim jsou vlastní, na souhlas s rozhodnutím, které má Komise pravomoc přijmout jednostranně (výše uvedený rozsudek Ahlström Osakeyhtiö a další, bod 181).

107 Okolnost, že závazky jsou nabídnuty podnikem tedy neomezuje přezkum, který Soud vykonává ohledně opodstatněnosti rozhodnutí Komise prohlásit je za závazné.

108 Konečně stupeň přezkumu Soudu ohledně analýz učiněných Komisí na základě pravidel hospodářské soutěže Smlouvy závisí na existenci prostoru pro uvážení, vlastní každému rozhodnutí, odůvodněného složitostí norem hospodářského charakteru, které mají být provedeny. S ohledem na dopad rozhodnutí přijatých na základě článků 81 ES a 82 ES ohledně základních hospodářských svobod zaručených Smlouvou, případ omezeného přezkumu musí být vyhrazen případům, ve kterých se napadené rozhodnutí opírá o složité ekonomické posouzení, kromě oblastí, jako je oblast spojování, ve které je existence diskreční pravomoci podstatná pro výkon pravomocí regulujícího orgánu (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. února 2005, Komise v. Tetra Laval, C-12/03 P, Sb. rozh. s. I-987, body 38 až 40).

109 Je pravda, že v oblasti přezkumu spojování ustálená judikatura stanoví, že Komise má širokou posuzovací pravomoc při posouzení nezbytnosti získat závazky za účelem rozptýlení významných pochybností, které operace vzbuzuje (rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, ARD v. Komise, T-158/00, Recueil, s. II-3825, body 328 a 329). Přezkum omezený na zjevnou nesprávnost, který Soud vykonává v této oblasti je odůvodněn budoucím charakterem hospodářské analýzy uskutečněné Komisí, aby mohla dospět k závěru, že dotčená operace nezaloží nebo neposílí dominantní postavení (rozsudek Soudu ze dne 25. března 1999, Gencor v. Komise, T-102/96, Recueil, s. II-753, bod 163).

110 Naopak analýza, kterou musí Komise učinit v rámci řízení zahájeného na základě nařízení č. 1/2003 se týká, ať se jedná o rozhodnutí přijaté na základě čl. 7 odst. 1 nebo čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003, existujících praktik. Tato okolnost zjevně nevylučuje, aby byla vyžadována složitá hospodářská posouzení, avšak neumožňuje, aby v případě jejich neexistence přezkum, který Soud vykonává ohledně rozhodnutí Komise, byl v každém případě omezen na zjevně nesprávné posouzení.

111 Z předchozích úvah vyplývá, že Soudu náleží v projednávaném případě ověřit, zda opatření prohlášená Rozhodnutím za závazná, byla přiměřená a nezbytná pro ukončení zneužití identifikovaného v rámci předběžného posouzení Komise.

— K souladu Rozhodnutí se zásadou proporcionality

112 Podle ustálené judikatury zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů Společenství nepřekročily meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného

cíle, přičemž se rozumí, že pokud se nabízí volba mezi několika přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření, a způsobené nevýhody nesmí být nepřiměřené ve vztahu ke sledovaným cílům (výše uvedený rozsudek Soudního dvora Fedesa a další, bod 13, a rozsudek ze dne 14. července 2005, Nizozemsko v. Komise, C-180/00, Sb. rozh. s. I-6603, bod 103).

113 Cíl sledovaný Komisí při přijetí Rozhodnutí musí být nalezen v předběžném posouzení, obsaženém v oznámení námitek zaslaných De Beers na základě článku 82 ES. Podle něj zabraňuje oznámená dohoda Alrosa zasáhnout jako nezávislý dodavatel na trhu surových diamantů a eliminuje takto zdroj zásobení pro potenciální zákazníky. Komise má tedy oznámenou dohodu za dohodu, které vede k výhradní distribuci ve prospěch De Beers, potenciálně zakládající zneužití dominantního postavení.

114 Z toho vyplývá, že zneužití uvedené v rámci předběžného posouzení Komise je založeno oznámenou dohodou, jejíž uzavření De Beers je považováno za zneužití jejího dominantního postavení. Za těchto okolností by mohlo být uvedeno, že pouhá skutečnost, že se stranám neumožní provést tato dohoda, by v rámci řízení zahájeného na základě článku 81 ES byla dostačující pro ukončení případného zneužití.

115 Každopádně a i když se cíle uvedené v oznámení námitek na základě článku 82 ES týkají pouze oznámené dohody, může být uvedeno, že výhrady vyjádřené Komisí v Rozhodnutí se týkají rovněž situace uvedené oznámenou dohodou, tedy přesněji existence historických vztahů mezi stranami, jejichž pokračování oznámená dohoda zajišťuje.

116 Bod 28 Rozhodnutí tedy uvádí:

„[…] šetřené praktiky, které jsou problematické s ohledem na dominantní postavení a vedoucí úlohu De Beers na trhu, spočívají v obchodním vztahu mezi touto společností a jejím nejvýznamnějším konkurentem Alrosa s ohledem na jeho historický kontext. Z šetření Komise vyplývá, že De Beers a Alrosa mají dlouhodobé obchodní vztahy, tak, aby vzájemně usměrňovaly objem, sortiment a ceny surových diamantů prodávaných na světovém trhu. Základ současných nákupů je zjevně stále stejný a je jedním ze základních prvků vedoucí úlohy De Beers na trhu“.

117 Je tedy možné mít za to, že oznámená dohoda byla považována v rámci předběžného posouzení za zdroj výhrad Komise v oblasti hospodářské soutěže nejen jako taková, což by učinilo nepřiměřeným jakékoli použití článku 82 ES, ale protože posiluje a zachovává dříve existující obchodní vztahy, považované samy o sobě za zneužívající.

118 Podle bodu 46 Rozhodnutí se první důvod výhrad Komise vůči praktikám šetřeným v řízení podle článku 82 ES „týkal skutečnosti, že De Beers mohla posílit nebo zachovat své dominantní postavení snížením přístupu ke konkurenceschopnému zdroji zásobování surovými diamanty pro potenciální zákazníky a zabráněním druhému konkurentovi [Alrosa] plně jí konkurovat“.

119 Cíl sledovaný Komisí prohlášením individuálních závazků nabídnutých De Beers za závazné je tedy ukončení praktik, které Alrosa zabraňují stát se účinným konkurentem na relevantním trhu a otevřít přístup třetích subjektů k alternativnímu zdroji zásobení.

120 Nezbytnost Rozhodnutí musí tedy být analyzována ve světle těchto dvou cílů.

121 Z bodu 47 Rozhodnutí vyplývá, že individuální závazky De Beers byly dostačující, aby reagovaly na výhrady vyjádřené v rámci jejího předběžného posouzení, což žalobkyně nezpochybňuje. Je třeba dále šetřit, zda individuální závazky nabídnuté De Beers prohlášené za závazné Rozhodnutím splňují rovněž kritérium nezbytnosti, i když závěr Rozhodnutí nemá tento aspekt přiměřenosti opatření na zřeteli.

122 V tomto ohledu, jak bylo uvedeno dříve, se soudní přezkum aktů Komise obsahujících složitá hospodářská posouzení omezuje na prověření, že byla dodržena procesní pravidla a pravidla týkající se odůvodnění, jakož i na přezkum věcné správnosti skutkových zjištění, absenci zjevně nesprávného posouzení a zneužití pravomoci (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 279).

123 Aby Soud v projednávaném případě mohl provést pouze přezkum omezený na přiměřenost Rozhodnutí, bylo by třeba, aby byl schopen konstatovat, že Komise své posouzení uskutečnila na základě složité hospodářské analýzy, umožňující jí dospět k závěru, že závazky prohlášené za závazné byly nezbytné pro reagování na výhrady vyjádřené v jejím předběžném posouzení.

124 Komise však jak ve své žalobní odpovědi, tak při jednání uvedla, že může existovat šedá zóna mezi společnými závazky a individuálními závazky De Beers, avšak že identifikace alternativních řešení k závazkům prohlášeným za závazné by předpokládala složité hospodářské posouzení, které má článek 9 nařízení č. 1/2003 vyloučit.

Komise rovněž tvrdila, že s ohledem na obtížnost vymezení alternativních řešení dospěla k závěru, že celkový zákaz byl jediným přiměřeným řešením v reakci na její původní výhrady.

125 Z toho vyplývá, že Komise v projednávaném případě neuskutečnila složitou hospodářskou analýzu, která odůvodňuje, aby Soud omezil svůj přezkum Rozhodnutí a že zakládá svůj požadavek omezeného přezkumu na pouhé zvláštnosti článku 9 nařízení č. 1/2003. Jak však bylo uvedeno v bodě 100 tohoto rozsudku, i když článek 9 Komisi neukládá předložit důkaz protiprávního jednání, kterého se řízení týká, nezbavuje jí povinnosti shromáždit dostatečné prvky analýzy pro umožnění účinného soudního přezkumu proporcionality přijatého opatření.

126 Soud v každém případě konstatuje, že Rozhodnutí je stiženo nesprávným posouzením, které je ostatně zjevné. Z okolností projednávaného případu totiž zjevně vyplývá, že pro dosažení cíle sledovaného Rozhodnutím byla možná jiná méně omezující řešení než trvalý zákaz transakcí mezi De Beers a Alrosa, že jejich vymezení nebylo technicky zvláště obtížné a že se Komise nemohla zbavit povinnosti je zkoumat.

127 Soud v tomto ohledu zaprvé připomíná, že podle ustálené judikatury je pro podnik nacházející se v dominantním postavení na trhu skutečnost vázat kupující – byť i na jejich žádost – povinností nebo slibem zásobit se celkově nebo pro podstatnou část jejich potřeb výhradně u uvedeného podniku, zneužitím dominantního postavení ve smyslu článku 82 ES (výše uvedený rozsudek Hoffmann-Laroche v. Komise, bod 89). Tato judikatura uplatněná na kupujícího v dominantním postavení znamená, že skutečnost, že pro De Beers rezervovat si celou produkci Alrosa vyváženou mimo SNS, i se souhlasem posledně uvedené, může být zneužitím v rámci jejich vztahů.

128 Na první pohled nejpřiměřenějším řešením pro ukončení takto charakterizovaného zneužití by tedy bylo zakázat stranám uzavřít jakoukoli dohodu umožňující De Beers vyhradit si celkovou nebo podstatnou část produkce Alrosa vyvezené mimo SNS, aby se posledně uvedená opět stala nezávislou na trhu a aby byl zaručen přístup třetích subjektů k alternativnímu zdroji zásobení, aniž by bylo nezbytné zakázat jakoukoli koupi diamantů produkovaných Alrosa ze strany De Beers.

129 Zadruhé společné závazky byly De Beers a Alrosa nabídnuty v prosinci 2004 a Komise nevysvětlila, v čem nebyly schopny reagovat na výhrady vyjádřené v rámci jejího předběžného posouzení.

130 Je pravda, že Komise nikdy není na základě čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 povinna rozhodnout, že prohlásí závazky za závazné místo aby postupovala podle článku 7 téhož nařízení. Nepřísluší jí tedy uvést důvody, pro které se jí nezdá vhodné, aby závazky byly prohlášeny za závazné tak, aby ukončila řízení.

131 Dodržování zásady proporcionality však od orgánu vyžaduje, pokud existují méně omezující opatření než opatření, která zamýšlí prohlásit za závazné, a pokud jsou mu známa, aby přezkoumal jejich možnost reagovat na výhrady, které odůvodňují jeho jednání předtím, než zvolí, pokud se tato opatření nejeví jako vhodná, více omezující formu.

132 Společné závazky nabídnuté De Beers a Alrosa v prosinci 2004, které Komise jistě neměla procesní povinnost zohlednit ani ve svém rozhodnutí, ani ve svém odůvodnění, byly nicméně méně omezujícím opatřením než to, které rozhodla prohlásit za závazné a jehož přezkum je v tomto ohledu relevantní na základě přezkumu proporcionality.

133 Společné závazky však v rozsahu, v němž jednak postupně umožňují přístup třetích subjektů k produkci Alrosa a jednak posledně uvedené ponechávají nezbytný čas, aby rozvinula svůj vlastní systém distribuce surových diamantů, tedy stala se účinným soutěžitelem De Beers, se mohly na první pohled zdát vhodné k odpovědi na výhrady vyjádřené Komisí.

134 Soud totiž konstatuje, že společné závazky stanovily pro období 2005–2009 podstatné snížení množství diamantů vyhrazených Alrosa De Beers, neboť se snížilo z hodnoty 700 milionů USD v roce 2005 na hodnotu 275 milionů USD od roku 2009. Alrosa by tedy od roku 2009 De Beers dodávala pouze 35 % množství diamantů, které jí prodala v roce 2004. De Beers tedy mohla stěží ovlivňovat ceny stanovené Alrosa v rozsahu, ve kterém by více než dvě třetiny diamantů vyvezených posledně uvedenou mimo SNS byly prodány za cenu vymezenou při jednáních s třetími subjekty. Za předpokladu, že by si tedy De Beers a Alrosa přály koordinovat své cenové politiky, provádění takové koordinace by bylo stěží představitelné v rozsahu, v němž by se vzhledem k odmítnutí třetích subjektů kupovat za cenu dohodnutou těmito dvěma podniky Alrosa nemohla obrátit na De Beers, aby uplatnila neprodanou zásobu. Společné závazky by tedy umožnily třetím subjektům účinný přístup k alternativnímu a nezávislému zdroji zásobování.

135 Postupné snižování množství prodávaného De Beers během pěti let, s omezením prodejů na maximální hodnotu 275 milionů USD od roku 2009, by rovněž Alrosa umožnilo zavést svůj systém distribuce mimo SNS, bez kterého se nemohla stát účinným soutěžitelem De Beers. Soud však uvádí, že Komise v bodě 47 Rozhodnutí uvádí, že přechodné období 2006 až 2008, tedy tři roky, je nezbytné, aby Alrosa zavedla „konkurenční systém distribuce pro množství diamantů dříve prodávaných De Beers“. Komise však nevysvětluje, jak by mohlo takové období být za tímto účelem dostačující, zatímco Alrosa Komisi v září 2003 informovala, že potřebuje období osmi let, aby zavedla systém účinné distribuce, a že má za to, že jakýkoli prodej surových

diamantů De Beers by mohla ukončit až od roku 2012, jak to vyplývá z dokumentů předložených v příloze žaloby.

136 Ostatně uveďme, že dne 3. června 2005, dne zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení týkajícího se společných závazků, Komise zamýšlela s výhradou výsledků tržního testu, prohlásit uvedené závazky za závazné. Komise tedy měla za to, že tyto závazky reagují na první pohled na výhrady, které vyjádřila v rámci svého předběžného posouzení.

137 Zatřetí, i za předpokladu, že společné závazky nebyly schopny reagovat na původní výhrady Komise, mohlo problémy hospodářské soutěže uvedené oznámenou dohodou vyřešit rovněž jejich přizpůsobení, aniž bylo nezbytné uložit stranám definitivně ukončit od roku 2009 jakýkoli obchodní vztah.

138 Mohl být zejména přijat způsob nabídnutý žalobkyní v jejím dopise Komisi dne 6. února 2006 a spočívající v tom, že se žalobkyni umožní prodat De Beers prostřednictvím dražeb diamanty v maximální roční hodnotě 275 milionů USD. Takový způsob by jednak umožnil třetím subjektům mít plně přístup k produkci Alrosa, a jednak posledně uvedené pokračovat v prodeji omezeného množství největšímu kupujícímu na trhu na základě *ad hoc*.

139 Komise jistě nemůže nahradit strany, aby změnila závazky, které tyto nabízí na základě článku 9 nařízení č. 1/2003 tak, aby tyto závazky reagovaly na výhrady uvedené v rámci jejího předběžného posouzení. Nicméně jí nic nezakazuje prohlásit

nabídnuté závazky za závazné jen zčásti nebo ve vymezeném rozsahu. Jeví se ostatně, že v projednávaném případě na schůzi dne 27. října 2005 Komise stranám navrhla změny společných závazků. Při této příležitosti jim totiž oznámila svůj úmysl přijmout rozhodnutí založené na článku 7 nařízení č. 1/2003, které by jim od roku 2009 zakázalo jakýkoliv obchodní vztah, pokud nenavrhnou závazky v tomto smyslu před koncem listopadu 2005.

140 Komise však nemůže stranám legálně navrhovat, aby jí předložily závazky jdoucí nad rámec rozhodnutí, které by mohla přijmout na základě čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003. Rozhodnutí přijaté na základě posledně uvedeného ustanovení ukládajícího De Beers ukončit od roku 2009 na dobu neurčitou jakýkoli přímý nebo nepřímý obchodní vztah s Alrosa by však šlo zjevně nad rámec toho, co Komise mohla uložit při dodržení zásady proporcionality, s ohledem na sledovaný cíl.

141 Pouze výjimečné okolnosti, které nebyly v Rozhodnutí uvedeny a které ze spisu nejsou zřejmé, mohou totiž odůvodnit, aby rozhodnutí přijaté na základě čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 podnikům absolutně a definitivně zakazovalo navázat smluvní vztahy mezi nimi. V případě kolektivního dominantního postavení dotyčných podniků jistě nemůže být vyloučeno, aby pouhý zákaz jakékoli transakce mezi nimi, byl jediným způsobem předcházení zneužití. Avšak i když Komise v oznámení námitek oznámeným stranám na základě článku 81 ES uvedla, že by mohl mezi Alrosa a De Beers existovat oligopol, analýza uvedená v Rozhodnutí je založena pouze na dominantním postavení De Beers, a nikoliv na případném kolektivním dominantním postavení těchto dvou podniků. Komise jak ve své žalobní odpovědi, tak na jednání potvrdila, že Rozhodnutí mělo takto být chápáno.

142 Krom toho srovnání, které Komise uskutečnila mezi závazky nabídnutými žalobkyní v září 2003, společnými závazky a závazky prohlášenými za závazné nemůže postačovat k prokázání nezbytnosti posledně uvedených, pokud nezbytnost zákazu, o kterém bylo rozhodnuto v projednávaném případě v podobě závazků prohlášených za závazné, musí být posuzována objektivně, vzhledem k cíli sledovanému Komisí.

143 Co se týče závazků nabídnutých žalobkyní v září 2003, o které se Komise opírá pro odůvodnění přiměřenosti opatření, zamýšlely jistě úplné ukončení obchodních vztahů s De Beers a to na neomezenou dobu. Soud však jednak konstatuje, že tyto závazky stanovily takové ukončení obchodních vztahů od roku 2013, a nikoliv od roku 2009, což Alrosa ponechávalo další čtyři roky, aby rozvinula systém distribuce mimo SNS, což by jí umožnilo prodat objem surových diamantů dříve prodávaných De Beers. Zavedení takového systému bylo zjevně nezbytné, aby umožnilo třetím subjektům mít přístup k produkci Alrosa a posledně uvedené plně konkurovat De Beers. Alrosa krom toho tyto závazky odvolala z důvodu, že nebyly z ekonomického hlediska konkurenceschopné. Konečně skutečnost, že podnik v daném okamžiku nabídl závazky z důvodů jemu vlastních, neumožňuje na jejich základě předpokládat přiměřenost a nezbavuje Komisi povinnosti prověřit jejich vhodnost a nezbytnost vzhledem k sledovanému cíli. Okolnost, že Alrosa v září 2003 nabídla určité závazky tedy nemá dopad na legalitu Rozhodnutí.

144 Pokud jde o společné závazky nabídnuté stranami v prosinci 2004, Komise je považuje za nedostatečné z důvodu, že pokud by De Beers bylo dovoleno pokračovat v nákupu od Alrosa surových diamantů v hodnotě 275 milionů USD za rok, mohlo by to zabránit posledně uvedené konkurovat jí v rozsahu, ve kterém zbylé dvě třetiny její produkce určené na vývoz by jí obtížněji umožňovaly nabídnout pravidelné dodávky široké škály diamantů. Komise má krom toho za to, že De Beers by mohla pokračovat ve využívání diamantů Alrosa, aby hrála svou vedoucí roli na trhu.

145 Soud však konstatuje, že jediná skutečnost uvedená Komisí na podporu tvrzení, podle kterého schopnost Alrosa poskytovat širokou škálu diamantů, by byla snížena, pokud by maximální roční množství odpovídající hodnotě 275 milionů USD bylo nadále prodáváno De Beers, je odkaz na bod 70 oznámení námitek předloženého na základě článku 81 ES. Podle tohoto bodu: „De Beers […] má významnou výhodu vzhledem ke svým soutěžitelům, nejen z důvodu své velikosti, avšak rovněž z důvodu, že může zaručit lepší stejnorodost v dodávání [surových diamantů] svým zákazníkům. To je vysvětleno skutečností, že má přístup k produkci většího množství různých dolů produkujících širší škálu surových diamantů a je jediným producentem, který má velké zásoby“. Tato úvaha však neprokazuje, v čem by Alrosa nemohla zajistit pravidelné dodávání významných množství surových diamantů, pokud by pokračovala v jejich dodávání v omezeném množství De Beers.

146 Krom toho i v případě, že by prodej omezeného množství diamantů De Beers jí umožnil zachovat nebo posílit její vedoucí úlohu na trhu, tedy její dominantní postavení, nebylo by nutně prokázáno porušení pravidel hospodářské soutěže. Vzhledem k tomu, že předmětem článku 82 ES není zakázat dominantní postavení, avšak pouze jejich zneužití, nemůže Komise vyžadovat od podniku v dominantním postavení, aby neuskutečňoval nákupy, které mu umožňují zachovat nebo posílit jeho postavení na trhu, jestliže u této příležitosti nepoužije metody neslučitelné s pravidly hospodářské soutěže. I když podnik v takovém postavení nese zvláštní odpovědnost (výše uvedený rozsudek Michelin v. Komise, bod 57), tato nemůže vést k tomu, aby bylo vyžadováno zpochybnění samotné existence dominantního postavení.

147 Komise však v projednávaném případě stranám ukládá ukončit jakýkoliv obchodní vztah ve zjevném úmyslu oslabit vedoucí úlohu De Beers na trhu.

148 Rozhodnutí rovněž *de facto* Alrosa, které se netýká řízení zahájené na základě článku 82 ES, ukládá, aby uskutečnila významné změny své organizace a své činnosti, aby konkurovala De Beers mimo SNS, a to ve lhůtě tří let.

149 Komise takto hospodářskému subjektu, kterého se přímo netýká řízení zahájené na základě článku 82 ES, ukládá, aby přispěl ke změně struktury trhu produkce a dodávání surových diamantů, což je opatření, které překračuje pravomoci, které má Komise na základě tohoto ustanovení.

150 Komise konečně tvrdí, že zákaz transakcí prostřednictvím otevřených nabídek je odůvodněn s ohledem na dřívější praktiky Alrosa a De Beers při prodejích *ad hoc* typu „willing buyer/willing seller". Uplatňuje, že se lze legitimně obávat, že tyto prodeje by stranám umožnily pokračovat v provádění oznámené dohody, přičemž množství prodaná při této příležitosti by mohla odpovídat množstvím stanoveným uvedenou dohodou.

151 V tomto ohledu, i za předpokladu, že De Beers a Alrosa mohly chtít zachovat jinými prostředky hodnotu transakcí stanovenou oznámenou dohodou, Komise nebyla zbavena prostředků, aby vůči nim přijala opatření vyžadovaná pro zajištění dodržování pravidel hospodářské soutěže. Článek 9 odst. 2 nařízení č. 1/2003 totiž stanoví, že Komise může znovu zahájit řízení: pokud dotyčné podniky jednají v rozporu se svými závazky. Stejně tak čl. 23 odst. 2 téhož nařízení jí dává možnost sankcionovat podniky, které nesplní nabídku závazku, kterou jsou vázány na základě rozhodnutí podle článku 9 uvedeného nařízení.

152 Krom toho, i když by prodeje *ad hoc* De Beers a Alrosa umožnily zachovat nebo posílit vedoucí úlohu de Beers na trhu, takový účinek by sám o sobě nebyl porušením pravidel hospodářské soutěže v rozsahu, ve kterém se tyto prodeje odehrávají na základě zásady nejlepší nabídky.

153 Soud tedy nepřijímá domněnku, podle které by možnost ponechaná Alrosa prodat De Beers určité množství diamantů při příležitosti dražeb nezbytně ohrozila uskutečňování cílů stanovených Komisí. Tyto prodeje by jednak umožnily třetím osobám

mít přístup k produkci Alrosa za stejných podmínek jako De Beers a jednak Alrosa prodávat nejvýznamnějšímu kupujícímu přítomnému na trhu. Vzhledem k tomu, že Komise neprokázala, že Alrosa při skutečně realizovaných dražbách zohlednila jiná kritéria než kritérium kvality nabídky nákupu, argument týkající se přednostního zacházení, kterého by se při takových prodejích dostalo De Beers, nemůže být přijat. Alrosa navíc ve svém dopise ze dne 6. února 2006, který byl sice Komisi zaslán po uplynutí lhůty stanovené pro předložení nových závazků, nabídla omezit hodnotu diamantů prodaných De Beers na dražbách na 275 milionů USD. Takové omezení by přinejmenším snížilo rizika narušení hospodářské soutěže uvedená Komisí.

154 Z toho vyplývá, že v projednávaném případě existovala alternativní řešení, která podniky omezovala méně než celkový zákaz transakcí, a že Komise nemohla odmítnout zohlednit je na základě údajné obtížnosti jejich vymezení.

155 Konečně co se týče argumentu Komise týkajícího se nedefinitivního charakteru Rozhodnutí z důvodu možnosti znovu zahájit řízení v souladu s čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1/2003, Soud uvádí, že tato možnost existuje ve třech případech: pokud došlo k podstatné změně některé skutečnosti, na níž bylo rozhodnutí založeno; pokud dotyčné podniky jednají v rozporu se svými závazky nebo pokud bylo rozhodnutí založeno na neúplných, nesprávných nebo zavádějících informacích stran. Vzhledem k tomu, že situace odůvodňující znovuzahájení jsou tedy uvedeny taxativně, nemůže Alrosa žádat o znovuzahájení řízení z důvodů, jaké byly uvedeny v její žalobě, zejména z důvodu porušení zásady proporcionality. Komise by krom toho mohla diskrečně znovuzahájení odmítnout. Argument Komise vycházející z čl. 9 odst. 2 nařízení č. 1/2003 tedy nemůže být přijat.

156 Za těchto podmínek žalobkyně oprávněně jednak tvrdí, že zákaz jakékoli obchodní transakce mezi De Beers a jí samotnou na dobu neurčitou zjevně překračuje to, co je

nezbytné pro dosažení sledovaného cíle, a jednak že existovala jiná řešení, přiměřená k tomuto cíli. Použití postupu umožňujícího prohlásit závazky nabídnuté dotyčným podnikem za závazné nezbavuje Komisi povinnosti uplatnění zásady proporcionality předpokládající prověření *in concreto* schůdnosti těchto středních řešení.

157 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 a zásady proporcionality je opodstatněný, a že Rozhodnutí musí být pouze z toho důvodu zrušeno.

158 S ohledem na pravomoci, které má Komise při výkonu rozsudků, kterými se zrušují rozhodnutí přijatá na základě článků 81 ES a 82 ES, je však rovněž třeba v projednávaném případě rozhodnout navíc ohledně prvního žalobního důvodu žalobkyně, vycházejícího z porušení práva být vyslechnut.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva být vyslechnut

Argumenty účastnic řízení

159 Žalobkyně tvrdí, že Rozhodnutí bylo přijato v rozporu s jejím právem být vyslechnuta v rozsahu, ve kterém ji Komise jednak neinformovala o důvodech, ze kterých měla vzhledem k vyjádřením předloženým zúčastněnými třetími stranami za to, že společné závazky nemohly reagovat na její výhrady, a jednak jí neumožnila vyjádřit v tomto ohledu její stanovisko.

160 Na podporu tohoto žalobního důvodu nejprve uvádí, že právo být vyslechnut, tak jak je zaručeno v rámci řízení podle pravidel hospodářské soutěže, Komisi ukládá dvě povinnosti. Z tohoto práva, které má každá osoba před přijetím konkrétního opatření, které by se jí mohlo nepříznivě dotknout, jak to připomíná čl. 41 odst. 2 první odrážka Charty základních práv Evropské unie vyhlášené dne 7. prosince 2000 v Nice (Úř. věst. 2000, C 364, s. 1), totiž vyplývá, že zúčastněným subjektům je předem umožněno předložit svá vyjádření k námitkám, ohledně kterých má Komise za to, že je proti nim musí uvést, a že jsou za tímto účelem informovány o skutečnostech, na kterých jsou tyto námitky založeny (rozsudek Soudu ze dne 10. března 1992, Hüls v. Komise, T-9/89, Recueil, s. II-499, bod 38).

161 Žalobkyně dále uplatňuje, že výhrady vyjádřené Komisí v Rozhodnutí se liší od výhrad dříve uvedených tímto orgánem v jeho předběžném posouzení, tak jak jí bylo oznámeno.

162 Komise totiž původně vyjádřila výhrady týkající se dvou bodů. Jak to vyplývá z oznámení námitek týkajících se článků 81 ES a 53 Dohody o EHP a stručného oznámení, uvedla jednak, že se zdá, že dohoda omezuje hospodářskou soutěž z důvodu, že vyhrazuje polovinu produkce Alrosa pro De Beers a o toto snižuje možnost Alrosa chovat se na trhu jako nezávislý soutěžitel. Komise krom toho uvedla, že toto se zdá být zneužitím dominantního postavení z důvodu, že zákazníky De Beers zbavuje přístupu k alternativnímu zdroji zásobení a posiluje tržní sílu De Beers na úkor jejího hlavního soutěžitele. Vzhledem k tomuto předchozímu posouzení žalobkyně a De Beers nabídly společné závazky, které Komise původně zamýšlela prohlásit za závazné.

163 Komise následně změnila svou analýzu. Poté, co se seznámila s vyjádřeními zúčastněných třetích stran, předloženými jako odpověď na stručné oznámení, které uvádělo šest jiných důvodů zneklidnění vzhledem k pravidlům hospodářské soutěže, uvedla totiž v bodech 41 a 42 odůvodnění Rozhodnutí, že i přes to, že tato vyjádření stejně jako analýza učiněná samotnou Komisí, neuvádí nové relevantní výhrady, vedou jí k definitivnímu rozhodnutí, že společné závazky nejsou schopny reagovat na její výhrady.

164 Žalobkyně má konečně za to, že za těchto okolností Komisi náleželo umožnit jí být vyslechnuta nejen ohledně vyjádření předložených zúčastněnými třetími stranami, ale rovněž ohledně analýzy, na základě které měla Komise nadále společné závazky za nedostačující a považovala za nezbytné prohlásit individuální závazky De Beers za závazné. Tak tomu však nebylo.

165 Námitky Komise v tomto ohledu nejsou opodstatněné. Komise jednak nemůže rozumně tvrdit, jak to činí v bodě 41 odůvodnění Rozhodnutí, že individuální závazky se omezují na posílení společných závazků. Absolutní a potenciálně konečný zákaz udržovat sebemenší obchodní vztah s De Beers je totiž z ekonomického hlediska úplně jiné povahy než možnost pokračovat, i když za omezujících podmínek, v takovém vztahu. Komise jednak nemůže platně argumentovat, že žalobkyně není stranou dotčenou řízením zahájeným na základě článků 82 ES a 54 Dohody o EHP. Vzhledem k tomu, že sama Komise totiž připustila, že okolnosti věci odůvodňují, aby byla žalobkyně vyslechnuta ohledně vyjádření předložených zúčastněnými třetími stranami, nebylo opodstatněné, odmítnout ji vyslechnout ohledně své pozměněné analýzy.

166 Komise má za to, že tento žalobní důvod není opodstatněný.

167 Nejprve uvádí, že je třeba rozlišovat jednak postavení žalobkyně v rámci řízení zahájeného na základě článků 81 ES a 53 Dohody o EHP a jednak její postavení v rámci řízení zahájeného na základě článků 82 ES a 54 Dohody o EHP. První z těchto řízení bylo zahájeno vůči De Beers a Alrosa, které byly adresáty oznámení námitek, nabídly Komisi společné závazky a byly jí vyslechnuty zejména ohledně vyjádření předložených zúčastněnými třetími stranami k těmto závazkům. Pokračovat však v tomto řízení ztratilo veškerý význam z důvodu individuálních závazků De Beers, a toto řízení tedy bylo ukončeno, aniž by vedlo k přijetí jakéhokoli rozhodnutí. Druhé řízení bylo zahájeno vůči De Beers, avšak nikoliv vůči žalobkyni, a vedlo k přijetí Rozhodnutí.

168 Komise dále uplatňuje, že právní postavení strany dotčené řízením podle pravidel hospodářské soutěže, tedy osoby, vůči které je toto řízení zahájeno a které může být uložena sankce, musí být odlišováno od právního postavení stran zúčastněných na uvedeném řízení, tedy osob, které mohou mít zájem na jeho výsledku, avšak vůči kterým toto řízení není zahájeno a kterým nemůže být uložena sankce. Dosah práva být vyslechnut, jak vyplývá z obecných právních zásad a ustanovení sekundárního práva, není totéž pro tyto dvě kategorie osob.

169 Komise konečně uvádí, že právní postavení stran zahrnutých z nějakého důvodu do řízení podle pravidel hospodářské soutěže je zvláštní, pokud je zamýšleno použití článku 9 nařízení č. 1/2003. Toto ustanovení, zavedené, aby Komisi umožnilo rychle a účinně ukončit řízení, pokud jí jsou nabídnuty závazky, které reagují na její výhrady, totiž nevede orgán k vyslechnutí stran stejným způsobem, jako v případě, že tomu tak není. Komisi nejdříve přísluší zejména nikoliv zaslat oznámení námitek dotyčným stranám, avšak informovat dotyčné podniky o svých výhradách prostřednictvím předběžného posouzení. Pokud Komisi tyto podniky nabídnou závazky, které se zdají reagovat na její výhrady a které zamýšlí prohlásit za závazné, přísluší jí následně umožnit zúčastněným třetím stranám předložit svá vyjádření v tomto ohledu tím, že zveřejní stručné oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

170 Toto zveřejnění nepředjímá posouzení Komise a neukládá jí povinnost uplatnit článek 9 nařízení č. 1/2003. Orgán tedy může pokračovat v přezkumu závazků nabídnutých dotyčnými podniky a může s ohledem na tento přezkum, vyjádření popřípadě předložená zúčastněnými třetími stranami a okolnosti věci prohlásit tyto závazky za závazné, nebo mít za to, že nereagují na její výhrady a zkoumat novou nabídku závazků předloženou dotyčnými podniky, či se vrátit k řízení stanovenému článkem 7 nařízení č. 1/2003. Nemá tedy nikterak povinnost přijmout rozhodnutí podle článku 9 nařízení č. 1/2003.

171 Vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla stranou dotčenou řízením, které Komisi vedlo k přijetí rozhodnutí, nebylo na místě přiznat jí práva svěřená dotyčným stranám článkem 27 nařízení č. 1/2003 a články 10 až 12 nařízení č. 773/2004.

172 Žalobkyni však skutečně příslušelo právo být vyslechnuta, na které měla v rámci tohoto řízení právní nárok. Dosah tohoto práva byl vymezen na základě zvláštního postavení, které bylo postavením žalobkyně v tomto případě. Toto postavení vyplývá v zásadě z paralelního vedení dvou řízení týkajících se kartelových dohod a zneužití dominantního postavení na základě ustanovení nařízení č. 17 a poté nařízení č. 1/2003. Je dodatečně vysvětleno následným předložením společných závazků žalobkyní a De Beers a poté, po tržním testu, individuálních závazků De Beers.

173 Žalobkyně tak byla informována zaprvé o výhradách, které Komise prostřednictvím stručného oznámení vyjádřila v rámci jejího předběžného posouzení oznámené dohody s ohledem na články 82 ES a 54 Dohody o EHP, zadruhé o vyjádřeních předložených v tomto ohledu zúčastněnými třetími stranami a zatřetí o individuálních závazcích De Beers. Krom toho měla možnost oznámit své stanovisko k vyjádřením zúčastněných třetích osob a k individuálním závazkům De Beers, a skutečně se ohledně nich vyjádřila.

174 Krom toho je nesprávné tvrdit, že Komise uvedla po zveřejnění stručného oznámení a přijetí vyjádření zúčastněných třetích stran nové výhrady. Orgán se totiž omezil na analýzu, zda společné závazky Alrosa a De Beers reagují, či nikoliv na její výhrady týkající se dohody. Vyjádření předložená v tomto ohledu zúčastněnými třetími stranami neuvedla nové body a potvrdila nedostatečnost společných závazků.

Závěry Soudu

175 Nařízení č. 1/2003 rozlišuje několik kategorií účastníků řízení před Komisí: „dotyčné“ podniky (článek 7), „stěžovatele“ (články 7 a 27), „dotyčné“ podniky nebo strany (články 9, 17, 18, čl. 21 odst. 1, čl. 27 odst. 2), „podniky, proti nimž je vedeno řízení“ (čl. 27 odst. 1) a „zúčastněné třetí strany“ (čl. 27 odst. 4).

176 Je zaprvé vyloučeno, že by žalobkyně byla „stěžovatelkou“. Krom toho z důvodů uvedených výše je „dotyčným“ podnikem a „podnikem, proti němuž je vedeno řízení“, které Komise vede podle článku 82 ES, pouze De Beers.

177 Žalobkyně však není pouhou „zúčastněnou třetí stranou“ v řízení ve smyslu čl. 27 odst. 4 nařízení č. 1/2003. Alrosa je totiž smluvním partnerem De Beers v rámci dlouhodobého dvoustranného obchodního vztahu, který Rozhodnutí ukončuje. Žalobkyně se krom toho týkala dvě řízení zahájená Komisí v důsledku oznámení její dohody s De Beers.

178 Způsob, jakým Komise vedla dvě řízení týkající se dohody mezi De Beers a Alrosa, tento závěr potvrzuje.

179 V důsledku oznámení oznámené dohody dne 14. ledna 2003 tedy Komise zahájila dvě řízení, jedno založené na článku 81 ES, druhé na článku 82 ES. Obě dvě řízení byla zaregistrována pod stejným číslem (38.381), jak to Komise upřesnila na jednání.

180 Komise žalobkyni zaslala oznámení námitek týkající se řízení založeného na článku 81 ES a De Beers oznámení námitek týkající se obou řízení. Obě dvě oznámení se týkala dohody, kterou De Beers a Alrosa zamýšlely uzavřít, v historickém kontextu, který charakterizoval vztahy mezi těmito dvěma stranami.

181 Žalobkyně a Komise v důsledku oznámení námitek zahájily diskuse, ke kterým se později připojila De Beers, za účelem dospět k řešení věci prostřednictvím jednání. Žalobkyně a De Beers dne 31. března 2003 zaslaly Komisi společná písemná vyjádření jako odpověď na oznámení námitek přijaté podle článku 81 ES. Tato vyjádření se rovněž týkala otázky slučitelnosti dohody s článkem 82 ES, i když žalobkyně nezískala kopii oznámení námitek zaslaných De Beers na základě tohoto článku.

182 Dne 7. července 2003 byla krom toho Komisí vyslechnuta ústní vyjádření žalobkyně a De Beers. Žalobkyně a De Beers dne 14. prosince 2004 společně předložily závazky směřující k reagování na výhrady, které jim Komise oznámila.

183 Oznámení ve věci COMP/E-2/38.381 – De Beers – Alrosa, ze dne 3. června 2005, kterým Komise uvádí společné závazky nabídnuté žalobkyní a De Beers a vyzývá zúčastněné třetí strany, aby jí předložily svá vyjádření, rovněž mezi těmito dvěma řízeními nerozlišuje.

184 K tomu se připojuje skutečnost, že žalobkyně a De Beers se dne 27. října 2005 účastnily společné schůze s Komisí, v jejímž průběhu je Komise informovala o vyjádřeních 21 zúčastněných třetích stran předložených v důsledku oznámení ze dne 3. června 2005.

185 Konečně Komise v dopise ze dne 22. února 2006 žalobkyni informovala, že řízení, které se jí týká, bylo ukončeno v důsledku individuálních závazků De Beers v řízení vedeném podle článku 82 ES.

186 Z tohoto připomenutí skutečností vyplývá, že s řízeními vedenými Komisí na základě článků 81 ES a 82 ES bylo ve skutečnosti jak Komisí, tak žalobkyní a De Beers zacházeno jako s jediným řízením.

187 Za okolností projednávané věci měla propojenost těchto dvou řízení zahájených Komisí, jakož i skutečnost, že Rozhodnutí Alrosa výslovně uvádí, vést k tomu, že žalobkyni budou pro řízení posuzované jako celek přiznána práva přiznávaná „dotyčnému podniku“ ve smyslu nařízení č. 1/2003, i když jím v řízení podle článku 82 ES *stricto sensu* není.

188 Bod 37 odůvodnění nařízení č. 1/2003 upřesňuje, že toto nařízení „dodržuje základní práva a je v souladu se zásadami uznávanými zejména Chartou základních práv Evropské unie“, a že by proto „mělo být vykládáno a používáno s ohledem na tato práva a zásady“. Podle čl. 41 odst. 2 Charty základních práv Evropské unie, má každý právo být vyslechnut „před přijetím každého konkrétního opatření, které by se ho mohlo nepříznivě dotknout“.

189 Stejně tak čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1/2003 stanoví, že „při řízení musí být plně dodržováno právo dotyčných stran na obhajobu“ a že dotyčné strany „musí mít právo nahlížet do spisů Komise“.

190 Konečně bod 10 odůvodnění nařízení č. 773/2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 ES a 82 ES uvádí:

„Za účelem zachování práv podniků na obranu by měla Komise dotčeným stranám poskytnout právo být slyšeny před tím, než přijme rozhodnutí.“

191 Je rovněž třeba připomenout, že respektování práva být vyslechnut v každém řízení, které může vést k přijetí aktu nepříznivě zasahujícímu do právního postavení určité osoby, je základní zásadou práva Společenství a musí být zajištěno i při neexistenci jakéhokoliv předpisu týkajícího se dotčeného řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 1996, Komise v. Lisrestal a další, C-32/95 P, Recueil, s. I-5373, bod 21).

192 Soud konstatuje, že Komise dne 3. června 2005 při zveřejnění sdělení, kterým uváděla společné závazky nabídnuté De Beers a žalobkyní, zamýšlela tyto závazky prohlásit za závazné, s výhradou výsledku konzultace třetích subjektů. Měla tedy za to, že tyto závazky na první pohled odpovídaly na výhrady, které uvedla v rámci svého předběžného posouzení.

193 Komise však po přijetí komentářů třetích subjektů měla za to, že společné závazky nereagují na její původní výhrady, a že jediným možným řešením bylo ukončení jakéhokoliv vztahu mezi Alrosa a De Beers od roku 2009. Komise nicméně v bodě 41 Rozhodnutí upřesňuje, že „velká většina těchto vyjádření potvrdila výhrady v oblasti hospodářské soutěže [které] vyjádřila […] ve svém předběžném posouzení, přičemž zdůraznila, že tyto výhrady nebyly nabídnutými závazky zcela rozptýleny“ a že tato vyjádření třetích subjektů „nevyjádřila nové relevantní výhrady“. To znamená, že Komise nepřijala případné nové námitky předložené třetími subjekty.

194 Soud však není přesvědčen tvrzením Komise, podle kterého vyjádření třetích subjektů pouze potvrdila její původní výhrady. Jestliže totiž vyjádření třetích subjektů nic nového vzhledem k předběžné analýze Komise nepřinesla, mohla Komise společné závazky prohlásit za závazné ve stávající podobě. Jestliže naopak třetí subjekty považovaly společné závazky za nedostačující a jejich vyjádření vedla Komisi k závěru, že na její původní výhrady reaguje pouze definitivní ukončení vztahů mezi stranami od roku 2009, měla strany ohledně těchto vyjádření, jakož i ohledně jiných skutkových okolností odůvodňujících její nový závěr, vyslechnout. Je třeba totiž připustit, že se Komise může od posouzení společných závazků odchýlit, pouze pokud došlo ke změně skutečností nebo pokud bylo toto posouzení založeno na nesprávných informacích.

195 Komise byla jistě oprávněna mít po přijetí vyjádření třetích subjektů za to, že závazky nabídnuté stranami nereagují na výhrady uvedené v rámci jejího předběžného posouzení, neboť účelem konzultace třetích subjektů stanovené v čl. 27 odst. 4 nařízení č. 1/2003 je konkrétně umožnit jí přijmout rozhodnutí, které reaguje na problémy hospodářské soutěže uvedené v jejím předběžném posouzení.

196 Dodržování práva být vyslechnut však v případě, jako je případ v projednávaném řízení, jednak vyžaduje, aby podniky, které tyto závazky nabídly, byly informovány o podstatných skutečnostech, na kterých Komise zakládá požadavky nových závazků, a jednak aby se mohly v tomto ohledu vyjádřit. Žalobkyni však byla v projednávaném případě poskytnuta pouze stručná informace týkající se závěrů, které Komise vyvozovala z vyjádření třetích subjektů. Komise ji totiž na schůzi dne 27. října 2005 pouze informovala o skutečnosti, že vyjádření třetích subjektů se týkala hlavně nebezpečí uzavření trhu a nebezpečí kartelové dohody mezi De Beers a Alrosa, a že člen Komise pověřený hospodářskou soutěží požádal skupinu odpovědnou ve věci, aby nepřijala společné závazky ve stávající podobě. Při stejné příležitosti získala výtah vyjádření třetích subjektů a byla informována o obsahu závazků, které Komise od stran očekávala v důsledku negativního výsledku konzultace třetích subjektů: ukončení jakéhokoliv vztahu od roku 2009 a novou nabídku závazků na tomto základě před koncem listopadu 2005.

197 Dotyčné podniky na základě čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1/2003 mají rovněž právo nahlížet do spisů Komise. Toto právo je podle ustálené judikatury součástí procesních záruk, jejichž účelem je chránit práva obhajoby a zajistit zejména účinný výkon práva být vyslechnut (rozsudky Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98 a T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, bod 334, a ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407). Jeho výkon v souladu s čl. 15 odst. 1 nařízení č. 773/2004 předpokládá, že dotyčný podnik podá v tomto smyslu žádost ke Komisi.

198 Soud v tomto ohledu konstatuje, že účastnice řízení se shodují na tom, že žalobkyně požádala o nedůvěrné znění vyjádření třetích subjektů. Tato žádost byla však podle žalobkyně předložena ústně na schůzi dne 27. října 2005 a zopakována v dopise ze dne 6. prosince 2005, zatímco podle Komise žalobkyně o nedůvěrné znění vyjádření třetích subjektů požádala až dne 6. prosince 2005, tedy po uplynutí lhůty stanovené pro předložení nových závazků.

199 Ze spisu vyplývá, že Komise na schůzi dne 27. října 2005 jako odpověď na otázku advokátů žalobkyně, pokud jde o přístup k nedůvěrnému znění vyjádření třetích subjektů, uvedla, že podle řízení stanoveného čl. 9 odst. 1 nařízení č. 1/2003 jí takové znění nemá povinnost poskytnout. Skutečnost, že o možnosti přístupu k těmto dokumentům bylo účastníky řízení na této schůzi diskutováno, není ostatně Komisí zpochybňována.

200 Je třeba rovněž uvést, že individuální závazky prohlášené Rozhodnutím za závazné byly De Beers předloženy dne 25. ledna 2006, tedy po mezním datu 30. listopadu 2005 pro předložení nových závazků, uvedeném Komisí na schůzi dne 27. října 2005. Za těchto okolností nelze tvrdit, že po 30. listopadu 2005 již nemohly být Alrosa a De Beers předloženy nové nabídky společných závazků, ani že po tomto dni byla žádost o přístup k vyjádřením třetích subjektů zbavena praktické užitečnosti pro žalobkyni.

201 Komise v důsledku formální žádosti podané žalobkyní písemně dne 6. prosince 2005 předala nedůvěrné znění těchto vyjádření třetích subjektů až dne 26. ledna 2006, tedy více než šest týdnů po dni formální žádosti podané žalobkyní v tomto ohledu a více než tři měsíce po schůzi ze dne 27. října 2005, při jejíž příležitosti bylo účastníky řízení diskutováno o přístupu k nedůvěrnému znění vyjádření třetích subjektů. Soud rovněž konstatuje, že tyto dokumenty byly žalobkyni předány spolu s výtahem individuálních závazků De Beers, což jí znemožnilo na ně užitečně odpovědět a nabídnout nové společné závazky s De Beers.

202 Vyjádření třetích subjektů však v řízení měla zvláštní význam v rozsahu, ve kterém je Komise zohlednila pro učinění závěru, že tržní test byl negativní a že přijatelným řešením bylo pouze ukončení jakéhokoliv obchodního vztahu od roku 2009. Podle bodu 42 Rozhodnutí ji totiž „tato vyjádření, jakož i analýza uskutečněná samotnou Komisí vedla k žádosti, aby strany pozměnily závazky, které nabídly".

203 Z toho vyplývá, že žalobkyně měla za okolností, jako jsou okolnosti projednávaného případu, právo být vyslechnuta ohledně individuálních závazků De Beers, které Komise hodlala prohlásit za závazná v rámci řízení zahájeného na základě článku 82 ES a že neměla možnost plně toto právo vykonat, i když rozsah, ve kterém tato nesrovnalost mohla ovlivnit rozhodnutí Komise nemůže být v projednávaném případě jasně prokázán.

204 První žalobní důvod žalobkyně, zkoumaný pro doplnění, je tedy rovněž opodstatněný.

205 Z výše uvedeného vyplývá, že Rozhodnutí musí být zrušeno.

K nákladům řízení

206 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je namístě posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení žalobkyně.

Z těchto důvodů

SOUD (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) **Rozhodnutí Komise 2006/520/ES ze dne 22. února 2006 v řízení podle článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP (Věc COMP/B-2/38.381 – De Beers) se zrušuje.**

2) **Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Alrosa Company Ltd.**

Legal Wiszniewska-Białecka Vadapalas

Moavero Milanesi Wahl

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 11. července 2007.

Vedoucí soudní kanceláře Předseda

E. Coulon H. Legal